

TV3 Televisió de Catalunya

MARIA DEL PLA

El 10 de setembre de 1983 em pensava, pel que fa a l'ús i al manteniment del català, la nostra llengua, que començaríem d'anar força més bé que no anàvem. M'ho pensava jo i s'ho pensaven molts milers de catalans i catalanes que poblàvem el país: amb la creació de TV3, que emetia íntegrament en català, crèiem que la normalització lingüística seria un fet. Oi tant, que sí! Disposàvem d'un poderós mitjà de comunicació de massa que contribuiria a refermar la llengua pròpia del país i, de passada, serviria per a fer emmudir el bec de més d'un ocell de mal averany, entossudit a clamar que el català no trigaria gaire, socialment, a passar cantó.

Vint-i-tres anys més tard –és a dir, avui dia– constato que totes aquelles il·lusions que vaig viure, i que vam viure, respecte al naixement de TV3, s'han convertit en una mena de goig sense alegria; que tot s'ha anat fent foc d'encenalls gradualment, vaja. I això, per què? Doncs, perquè TV3 viu, d'ençà d'un temps, un procés de descatalanització o d'«espanyolitis» evident, des dels continguts referencials que fan servir –com més va, més Espanya hi tenim–, fins al català que xerrotegen alguns presentadors i presentadores, amb una pèrdua esbalaïdora de pronoms febles i una adquisició creixent de barbarismes castellans. Un procés d'empobriment lingüístic que va assolir fites altíssimes aquest estiu, mitjançant el programa estrella que ens va oferir TV3: *Cantamania*.

Us en recordeu, oi? *Cantamania* era un *karaoke*. Hi van participar dotzenes de poblacions de Catalunya –la Seu, Solsona, Ponts, Berga, Deltebre, Banyoles, Premià de Mar, Calafell...– i moltíssima gent d'aquestes poblacions, amb l'entusiasme que provocava saber-se protagonista en un espai de la «tele» emès en hores de gran audiència: abans del Telenotícies vespre, de dilluns a divendres, i després del Telenotícies vespre, cada dijous, dia en què se celebrava la gala setmanal de *Cantamania*.

Com a espectacle, doncs, no hi ha res a dir. Sí que hi ha a dir, en canvi, sobre la tria de les cançons que s'hi van cantar: la lletra de la majoria, una aclaparadora majoria, era en castellà. Les cançons cantades en català, al costat d'algunes cantades en anglès, hi van ser el convidat pobre. De fet, al dir d'alguns concursants, el vuitanta per cent de les lletres que s'havien de triar i cantar era en castellà. ¿No hi ha lletristes i compositors de casa, arreu del país? ¿No hi podem cantar, en català, de la mateixa manera que es canta en castellà o en anglès?

En la societat plural que som, la llengua social que s'ha de compartir a Catalunya ha de ser el català, la mil·lenària llengua d'aquí, la nadiua

On és aquella TV3 que havia de servir per a normalitzar el català? Segurament enlloc, vatua l'olla. TV3, la televisió pública de Catalunya –«la nostra», en diem–, amb *Cantamania* va optar per potenciar el castellà en detriment del català, ras i curt. I tot per la puta pela, sí, per estalviar-se de traduir al català les versions dels *karokes* comercialitzades en castellà. Un fet, sens dubte, que clama al cel.

Clama al cel perquè TV3, mitjançant un producte de dubtosa qualitat, presenta una Catalunya força allunyada de la realitat: ens fa molt més castellans que no som. El bilingüisme que hi ha als carrers dels nostres pobles i ciutats no és de predomini castellà, bon tros se'n falta. A més, en la societat plural que som, la llengua social que s'ha de compartir a Catalunya ha de ser el català, la mil·lenària llengua d'aquí, la nadiua, un fet que no sembla que tinguin gaire en compte els capitosts de TV3.

Clama al cel per la bufetada que es clava, des de TV3, a la memòria de tanta i tanta gent que ha lluitat, en els moments difícils de la nostra història, a favor de la pervivència i la dignificació del català, des de correctors, gramàtics, escriptors, editors, llibreters i mestres, fins a un gavadal d'activistes anònims arreu del país. Quina pena que fa veure com la feina i l'esforç de tots aquests militants –amb perill de detenció i empresonament, més d'una vegada i de dues, en temps del franquisme– no hagin arrelat i fructificat en el si de la televisió pública de Catalunya, teòricament al servei del poble català.

Clama al cel pel menyspreu que es fa, des de TV3, contra lleis –Llei de normalització lingüística o Llei de política lingüística– i campanyes –La Norma o Dóna corda al català– a favor de la normalització de la nostra llengua. Si des de TV3 se'ns presenta un concurs de *karaoke* en què es canta majoritàriament en castellà, a què treu cap dictar lleis i muntar campanyes a favor del coneixement i l'ús social del català?

Clama al cel que davant de tot aquell devessall televisiu i multitudinari potenciant el castellà no hi hagués hagut cap polític ni cap partit que tragués el geni i hi digués amb valentia alguna cosa. És clar que tampoc no podem demanar la lluna en un cove: TV3, pel que fa al procés de descatalanització o d'«espanyolitis» que ens serveix, ja va començar d'anar de cap per avall els darrers anys del pujolisme, i el govern tripartit d'en Maragall, d'en Saura i d'en Carod hi va acabar de fer el pes.

I realment clama al cel –acabo, per bé que m'hi podria estendre força més– que TV3 rematés *Cantamania* tal com l'hauria d'haver començat: en la gran final, celebrada el dia 21 de setembre passat, els representants de les cinc poblacions que hi van arribar –Gavà, Igualada, Roses, Torroella de Montgrí i Vilafranca del Penedès– varen cantar tots en català. ◆